

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12. marca 2014 roku powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w W. (dalej zwana także: (...)) wniosła o zasądzenie od pozwanego Zakłady (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. (dalej zwana także: Zakłady (...)) kwoty 16.727,93 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu, powód wskazał, że na podstawie zawartej umowy sprzedaży, wystawił on na rachunek pozwanej spółki faktury VAT, które pozwany uregulował z opóźnieniem, wobec czego powód dochodzi odsetek skapitalizowanych za okres opóźnienia w płatnościach z faktur VAT (pozew, k. 2-6).

W dniu 30. kwietnia 2014 r., wydany został w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (nakaz zapłaty, sygn. akt IX GNc 2959/14, k. 70). Jego odpis został doręczony stronie pozwanej w dniu 3. czerwca 2014 r. (zwrotne potwierdzenie odbioru, k. 77).

W dniu 17. czerwca 2014 roku pozwany Zakłady (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. złożył sprzeciw od ww. nakazu zapłaty i zaskarżając go w całości wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwana spółka podniosła zarzut przedawnienia roszczenia (sprzeciw, k. 80-82).

Sąd ustalił, co następuje:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w W. sprzedała spółce Zakłady (...) Spółce akcyjnej z siedzibą w B. blachy okrętowe, na potwierdzenie czego wystawiła na rachunek spółki Zakłady (...) następujące faktury VAT:

- nr (...) z dnia 8. lutego 2011 roku na kwotę 38.289,65 zł, z terminem płatności do dnia 10. marca 2011 roku, która została uregulowana w dniu 17. marca 2011 roku,
- nr (...) z dnia 8. lutego 2011 roku na kwotę 87.932,69 zł z terminem płatności do dnia 10. marca 2011 roku, która została uregulowana w dniu 13. kwietnia 2011 roku,
- nr (...) z dnia 11. lutego 2011 roku na kwotę 90.777,44 zł z terminem płatności do dnia 13. marca 2011 roku, która została uregulowana w dniu 13. kwietnia 2011 roku,
- nr (...) z dnia 15. lutego 2011 roku na kwotę 80.808,54 zł z terminem płatności do dnia 17. marca 2011 roku, która została uregulowana w dniu 13. kwietnia 2011 roku,
- nr (...) z dnia 21. maja 2011 roku na kwotę 11.241,59 zł z terminem płatności do dnia 20. czerwca 2011 roku, która została uregulowana w dniu 22. lipca 2011 roku,
- nr (...) z dnia 17. czerwca 2011 roku na kwotę 100.341,56 zł z terminem płatności do dnia 17. lipca 2011 roku, która została uregulowana w dniu 4. października 2011 roku,
- nr (...) z dnia 21. czerwca 2011 roku na kwotę 100.424,83 zł z terminem płatności do dnia 21. lipca 2011 roku, która została uregulowana w trzech częściach: w dniu 14. października 2011 roku – 25.000,00 zł, w dniu 24. listopada 2011 roku – 50.000,00 zł, w dniu 30. listopada 2011 roku – 25.424,83 zł,

- nr (...) z dnia 5. lipca 2011 roku na kwotę 69.607,62 zł z terminem płatności do dnia 4. sierpnia 2011 roku, która została uregulowana w trzech częściach: w dniu 25. sierpnia 2011 roku – 20.000,00 zł, w dniu 26. sierpnia 2011 roku – 40.000,00 zł, w dniu 18. października 2011 roku – 9.607,62 zł,
- nr (...) z dnia 27. lipca 2011 roku na kwotę 36.399,23 zł z terminem płatności do dnia 26. sierpnia 2011 roku, która została uregulowana w dniu 18. października 2011 roku,
- nr (...) z dnia 27. lipca 2011 roku na kwotę 55.344,09 zł z terminem płatności do dnia 26. sierpnia 2011 roku, która została uregulowana w trzech częściach: w dniu 18. października 2011 roku – 3.993,15 zł, w dniu 26. października 2011 roku – 50.000,00 zł, w dniu 3. listopada 2011 roku – 1.350,95 zł,
- nr (...) z dnia 9. sierpnia 2011 roku na kwotę 2.980,73 zł z terminem płatności do dnia 8. września 2011 roku, która została uregulowana w dniu 3. listopada 2011 roku,
- nr (...) z dnia 9. sierpnia 2011 roku na kwotę 84.083,60 zł z terminem płatności do dnia 8. września 2011 roku, która została uregulowana w dwóch częściach: w dniu 3. listopada 2011 roku – 45.668,33 zł, w dniu 10. listopada 2011 roku – 38.415,27 zł,
- nr (...) z dnia 30. sierpnia 2011 roku na kwotę 95.251,20 zł z terminem płatności do dnia 29. września 2011 roku, która została uregulowana w trzech częściach: w dniu 10. listopada 2011 roku – 11.584,73 zł, w dniu 17. listopada 2011 roku – 50.000,00 zł, w dniu 30. listopada 2011 roku – 33.666,47 zł.

(okoliczności bezsporne)

W dniu 30. marca 2011 roku, na mocy uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki Zakłady (...) Spółki akcyjnej doszło do przekształcenia formy prawnej spółki, wskutek czego powstała spółka Zakłady (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (okoliczności bezsporne).

W dniu 18. stycznia 2012 roku spółka (...) wystawiła na rachunek spółki Zakłady (...) notę odsetkową nr 01/02/2012 na kwotę 16.727,93 zł tytułem zwłoki w płatności należności z powyższych faktur VAT (okoliczności bezsporne).

Pismem z dnia 17. lutego 2014 roku spółka (...) wezwała spółkę Zakłady (...) sp. z o.o. w B. do zapłaty kwoty 16.727,93 zł (okoliczności bezsporne).

W odpowiedzi na powyższe pismo, spółka Zakłady (...) odmówiła zapłaty żądanej kwoty, wskazując, że uległa ona przedawnieniu (okoliczności bezsporne).

Ustalony przez Sąd stan faktyczny był między stronami postępowania bezsporny. Spór między stronami dotyczył wyłącznie jego oceny prawnej. Pozwana nie kwestionowała twierdzeń strony powodowej przytoczonych w pozwie, ograniczając swoją obronę w procesie do podniesienia zarzutu przedawnienia. W konsekwencji, Sąd uznał twierdzenia strony powodowej za przyznane na podstawie przepisu art. 230 k.p.c. Wobec powyższego, Sąd oddalił wnioski dowodowe z pozwu, jako dotyczące okoliczności bezspornych, a zatem nie wymagających dowodzenia.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne i jako takie podlega uwzględnieniu w całości.

Powód wywodził swoje roszczenie wobec pozwanego z okoliczności opóźnienia pozwanego w zapłacie należności (cen) z tytułu sprzedaży blach okrętowych. Podstawą prawną dochodzonego roszczenia był zatem przepis art. 535 k.c. w związku z art. 481 k.c. W myśl powyższego przepisu, za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Przesłanką żądania odsetek nie jest więc powstanie

szkody w majątku wierzyciela, wystarczy, by zobowiązany naruszył treść stosunku obligacyjnego przez uchybienie terminowi świadczenia.

Poza sporem był sam fakt zawarcia umowy i wykonanie przez stronę powodową świadczenia w postaci wydania rzeczy kupującemu i przeniesienia ich własności na nabywcę. Pozwana spółka nie kwestionowała również okoliczności uregulowania cen po terminie, jak również wysokości zadłużenia.

Strona pozwana podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia, stanęła na stanowisku, że - zgodnie z art. 554 k.c. - należności z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy przedawniają się z upływem lat dwóch, wskazując, że termin ten dotyczy także odsetek. Ponadto, wyraziła pogląd, że wraz z przedawnieniem się roszczenia głównego przedawniają się roszczenia o świadczenia uboczne, choćby nawet nie upłynął jeszcze termin ich przedawnienia. Na potwierdzenie swojego poglądu strona pozwana powołała się na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 26. stycznia 2005 roku (III CZP 42/04, OSNC 2005, nr 9, poz. 149).

W ocenie Sądu, podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy się odnieść do twierdzeń pozwanego odnośnie okoliczności przedawnienia się roszczenia o odsetki wraz z upływem terminu przedawnienia się roszczenia głównego, niezależnie od tego, czy zobowiązanie wygasło wskutek przedawnienia czy też spełnienia świadczenia. W uchwale z dnia 26. stycznia 2005 r. (sygn. akt III CZP 42/04, OSNC 2005, nr 9, poz. 149) Sąd Najwyższy przesądził, że roszczenie o zapłatę odsetek od nieuregulowanej należności nie może być dochodzone w sytuacji, gdy nie może być skutecznie dochodzone przed sądem roszczenie główne, które już się przedawniło. Dlatego też w przypadku, gdy wynagrodzenie nie zostało uiszczone, odsetki od niego przedawniają się wraz z przedawnieniem roszczenia o zapłatę. Inaczej natomiast przedstawia się sytuacja w przypadku roszczenia o odsetki za zapłaconą należność, gdyż w takim przypadku odsetki przestają być roszczeniem ubocznym, ponieważ żadnemu innemu roszczeniu już nie towarzyszą. Wówczas roszczenie o odsetki przedawnia się na zasadzie ogólnej, czyli z upływem trzech lat. Odnosząc się do wspomnianej reguły akcesoryjności, Sąd Najwyższy w powoływanej uchwale wyjaśnił zakres zastosowania tej reguły. Wskazał, że dla ustalenia, czy odsetki mają charakter akcesoryjny, czy już stanowią samodzielne roszczenie ma znaczenie nie upływ terminu przedawnienia roszczenia głównego, lecz następujące przed upływem tego terminu zdarzenie, powodujące wygaśnięcie roszczenia głównego, np. uczynienie zadość temu roszczeniu (wykonanie świadczenia głównego). Wspomniane zdarzenie potwierdza, że roszczenie główne istniało i tym samym daje podstawę do uznania, iż pozostałe w mocy roszczenia uboczne uległy z chwilą tego zdarzenia niejako przekształceniu w roszczenia główne. W związku z tym przedawnienie ich powinno być odtąd rozpatrywane samodzielnie.

W orzecznictwie wyłoniła się rozbieżność poglądów co do terminów przedawnienia roszczenia o odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, ale zauważyć należy, że przeważa pogląd, że są one roszczeniami o świadczenie okresowe (rozmiar roszczenia jest uzależniony od upływu czasu - suma odsetek należnych za opóźnienie to iloczyn stopy oprocentowania i okresu opóźnienia) i przedawniają się w przewidzianym w art. 118 k.c. w odniesieniu do roszczeń o świadczenia okresowe terminie trzyletnim, niezależnie od charakteru roszczenia głównego (uchwała SN z dnia 5. kwietnia 1991 r., sygn. akt III CZP 20/91, OSNC 1991, nr 10-12, poz. 120; wyrok SN z dnia 19. stycznia 1990 r., sygn. akt IV CR 294/89, OSNC 1991, nr 2-3, poz. 33). Ostatecznie dla ujednoczenia orzecznictwa Sąd Najwyższy w uchwale siedmiu sędziów z dnia 26. stycznia 2005 roku (sygn. akt III CZP 42/04, OSNC 2005, nr 9, poz. 149) rozstrzygnął także zagadnienie prawne dotyczące tego, czy roszczenie o zapłatę odsetek za opóźnienie w zapłacie ceny wynikającej z umowy sprzedaży zawartej w zakresie działalności przedsiębiorstwa (art. 554 k.c.) przedawnia się w takim terminie jak świadczenie główne. Sąd Najwyższy rozstrzygając wskazane zagadnienie prawne przyjął, że roszczenia o odsetki za opóźnienie przedawniają się w terminie trzyletnim ustanowionym w art. 118 k.c. dla roszczeń o świadczenia okresowe także wtedy, gdy roszczenie główne ulega przedawnieniu w terminie określonym w art. 554 k.c., tj. terminie dwuletnim; jednakże roszczenie o odsetki za opóźnienie nie może się przedawnić później niż roszczenie główne - chyba że przed upływem terminu przedawnienia roszczenia głównego nastąpiło przerwanie biegu terminu przedawnienia roszczenia o odsetki za opóźnienie lub wygaśnięcie roszczenia głównego, np. na skutek wykonania.

Powyższy pogląd został powtórzony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10. maja 2013 roku (sygn. akt I CNP 35/12), w którym Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, iż art. 554 k.c. nie może być uznany za przepis szczególny w stosunku do art. 118 k.c.

W niniejszej sprawie należności obejmujące odsetki powstały na skutek opóźnienia przez pozwaną spółkę w zapłacie za sprzedany towar. Z chwilą więc opóźnionej zapłaty świadczenia głównego (wykonania świadczenia i wygaśnięcia roszczenia głównego) akcesoryjne roszczenie o zapłatę odsetek z tytułu tego opóźnienia przekształciło się w roszczenie główne, które - jako samodzielne - podlega zgodnie z art. 118 k.c. trzyletniemu terminowi przedawnienia.

Najwcześniej spełnionym przez pozwanego świadczeniem wynikającym z faktur VAT, będących przedmiotem niniejszej sprawy, była zapłata należności z faktury VAT nr (...) w dniu 17. marca 2011 roku. Z tą chwilą odsetki wynikające z powyższej faktury VAT uzyskały charakter świadczeń samodzielnych, a zatem od dnia następnego zaczęły biec termin przedawnienia roszczenia odsetkowego. Wobec powyższego, roszczenie to uległoby przedawnieniu w dniu 18. marca 2014 roku, natomiast roszczenia odsetkowe z tytułu opóźnienia w zapłacie cen objętych kolejnymi fakturami VAT przedawniłyby się odpowiednio później. Pozew został wniesiony w dniu 12. marca 2014 roku, a zatem przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 481 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę w wysokości 16.727,93 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12. marca 2014 roku do dnia zapłaty. Wysokość dochodzonego roszczenia - wyliczenie odsetek dokonane przez stronę powodową nie zostały zakwestionowane przez pozwanego. O obowiązku zapłaty odsetek ustawowych od zasądzonej kwoty należności głównej Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu, na podstawie art. 482 § 1 k.c., zgodnie z którym od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002r., Nr 163, poz. 1349 ze zm.). Na kwotę zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda składa się wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 2.400,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł oraz opłata od pozwu w kwocie 837,00 zł.

Mając na uwadze wszystkie opisane wyżej okoliczności, Sąd na podstawie powołanych w uzasadnieniu przepisów orzekł jak w wyroku.

SSR Aleksandra Zielińska-Ośko

(...)